

Groots in een kleine taal

Liedteksten

Geuzenliederen

Neemt my inder hand,
Hooft in't kort verklaren,
Wat ons hier in't Land
Al is weder-varen.

Een Liedeken gemaect by M. Arent Dircxz. Vos

Slaet op den Trommele van dirredomdeinne,
Slaet op den Trommele van dirredomdoes;
Slaet op den Trommele van dirredomdeine,
Vive le Geus, is nu de Loes.

Vive le Geus, wilt Christelick leven,
Vive le Geus, houdt frayen moet;
Vive le Geus, Godt behoed u voor sneven,
Vive le Geus, edel Christen bloet.

Een nieu Liedeken op de doot ende begraeffnisse van zijne Excellentie

Nero moordadich
Sijt ghy noch int leven?
Judas verradich,
Wat hebt ghy nu bedreven?
Nassou, 't Edele bloedt,
Hebt ghy doen sneven,
Die ons de Heere goet
Hadde ghegheven.

Het Gentsch Vader-onze

Helschen duvel, die tot Bruyssel sijt,
Uwen naem ende faem sy vermaledijt,
U rijck vergae sonder respijt,
Want heeft geduyrt te langen tijt.
Uwen wille sal niet gewerden,
Noch in hemel noch op erden.
Ghij beneemt ons heden ons dagelijcx broot,
Wijff ende kinderen hebbent grote noot;
Ghij en vergeeft niemant sijn schult,
Want ghij met haet ende nijt sijt vervult;
Ghij en laet niemant ongetempteert,
Al die landen ghij pertubeert.

Dewijle het Lant nu dus oproerich was door den Thienden Penninck, heeft de Graef vander Marc, Lume, &c. den Briel ingenomen

Wy Geuskens willen nu singhen,
In dese Meyes tyt,
En van vreuchden opspringhen,
Dat ons Godt ghebenedijt
Nu heeft ghegeven reyn,
Zijnen Seghen machtich,
Daerom wy sullen eendrachtich
Den Lof Godt gheven certeyn.

Wilhelmus van Nassouwe
Ben ick van Duytschen bloet,
Den Vaderlant ghetrouwe
Blijf ick tot inden doot:
Een Prince van Oraengien
Ben ick vrij onverveert,
Den Coninck van Hispaengien
Heb ick altijd gheeert.

Mijn Schilt ende betrouwen
Sijt ghy, o Godt mijn Heer,
Op u soo wil ick bouwen
Verlaet my nemmermeer:
Dat ick doch vroom mach blijven
U dienaer taller stontd
Die Tyranny verdrijven,
Die my mijn hert doorwondt.

Stort tranen uyt, schreyt luyde! weent en treurt!
Och 't dunct my dat myn herte barst en scheurt!
O dag! o dag! o doncker droeve dag!
Wat isser al gehuyl en groot geklag!

Nieu Kluchtigh Liedeken van den Geusen Haes-op uyt Calloy

De Geusen, de Geusen
En die boose Fransen, boose Fransen,
Sy quamen met veel schepen aen
Om in Calloy te dansen.
Hebbense dat ghedaen? Doense, doense,
Hebbense dat ghedaen? Geus neef comt aen.

De Peirel, de Peirel,
Sy had van hem vernomen, hem vernomen,
Met bommen ende grof gheschut

Hieten sy hem wille comen.
Hebbense dat ghedaen? Doense, doense,
Hebbense dat ghedaen? Geus neef comt aen.
Met schande, met schande
Moest hy Calloy verlaten, Calloy verlaten,
Maer hy was vervaert van het gheschiet
En die vierighe granaten.
Hebbense dat ghedaen? Doense, doense,
Hebbense dat ghedaen? Geus neef comt aen.

Syn volck, syn volck,
Dat heeft hy al verlaten, al verlaten,
Hy nam sijn vlucht den Doel-waert in
En hoe moeten die Geusen praten.
Hebbense dat ghedaen? Doense, doense,
Hebbense dat ghedaen? Geus neef comt aen.

Met oorlof, met oorlof,
Bidt Godt tot allen tijden, t'allen tijden,
Als dat hy ons met vromicheyde
Van de ketters wilt bevrijden.
Hebbense dat ghedaen? Doense, doense,
Hebbense dat ghedaen? Geus neef comt aen.

Psalmen

Psalm 51

Ontferm dy mijns o Godt in dese noot,
Nae dyne gunst ghenadich t'allen tyden,
Wisch mijn sond' uyt Heer na dijn medelyden,
Dat menich is end' wonderbaerlijck groot.
Wasch my te recht end' herwasch t'eenegaer
Mijn boosheyt vuyl: end' laets' aen my niet cleuen,
End' maeck mijn siel reyn suyuer, ende claer,
Van mijn misdaet end' wilse my vergheuen.

Het reghende seer ende ick worde nat.

Bi mijnen boel sliep ick te nacht,
Bi mijnen boel alleyne.
Rijc God, mocht ick bi die liefste zijn'.

Hi clopte voor haer cleyn veynsterkijn.
'Staet op, mijn lief, ende laet mi in.
Ic heb hier so langhe ghestanden,
Mi dunct dat ick vervrosen ben'.

Dat meysken schoot aen een hemdeken wit;
Si liet in den ruyter fijn.

In haren blancken armen
Hiet si den ruyter wellecoem zijn.

Den III Psalm. Domine quid multiplicati sunt.

O Heer hoe zijnse so menichfout
Mijn vyanden seer fel en stout
Staen tegens my.
Veel segghen tot mijnder sielen
Dat ick van God verlaten sy.
Maer heer ghi zijt mijn hulper altijd
Die my verlost, end oock verblijft.
Mijn glory alleyn
Ghi hebt mijn hoofd verheven.
Maect my van allen sonden reyn.

Triumph-Lied voor Piet Heyn en Hendrick Lonck

Geluck! geluck! o Heyn, en Lonck!
Voor wie de magt van Spanjen sonck,
Als gy die Vloot van schepen?
Die met dien schat was vol gepropt,
Die Spanjen hadde ingeroyt,
Hebt by het hoofd gegrepen.

Verblijd u Holland voor den Heer,
Geeft God hier van de hoogste eer,
Stookt vreugden-vueren-vonken,
En maect een dankbaer speel-geluyd,
Juycht om den roof der Spaensche Bruyd,
Die God ons heeft geschonken.

Liederen van P.C. Hooft

Rosemont, hoordij speelen noch singen?

Siet den daegheraedt op koomen dringen.
Dertele duiven, en swaenen, en mussen,
Souden de vaeck uit uw ooghen wel kussen;
Soo 't u luste de doode te ruimen,
Om de lust van de levende pluimen.

'T weeligh vee op de graesighe zooden,
O me min, ons te bruilofte nooden.
Al haer gesicht haer gebaer en haer spreecken,
Loopen op 't lest vande minlijcke treecken.
Op op op, eer de zon inden dauw schijn.
Laet ons alle gedierte te gauw zijn.

C. Ach Amarillis!

A. Segt wat u wil is.

C. Mijn harte gloeijt als vuur van binnen,

A. Wel neemt het soete weij van geijten inne.

C. Maer soo 't geen baet en voelt,

A. Neemt sicoreij, die coelt.

C. Al waert er mee bespoelt,

Ten lescht geen minne.

A. Soud 't minne wesen?

C. Jae 't, soud ick vresen,

A. Die, hoor ick, plach een mensch te schenden.

C. Och t' is een swaere sieckte vol ellenden.

A. Ist sieckte die besmet?

C. Och ja sij altemet (*1),

A. Soo wil ick dan mijn tret

Van u gaen wenden.

C. Och wilt niet vlieden!

A. Mijn ouders t rieden,

C. Wat rieden die tot mijns verachten?

A. Dat ick mij dapper van de min sou wachten.

C. Och blijf mij doch de naest,

A. Neen seker niet, wat haest?

C. Soo moet ick dus verbaest

Van min versmachten.

A. En of ick bleve?

C. Soo hiel ick t leven.

A. Soud ick u dan u leven baten

C. Ja want ick storef gingdij mij verlaten.

A. Adieu, ick neem mijn keer,

C. En ick beswijcke seer,

A. Ick heb wel vrijers meer

Soo hooren praten.

C. T sal soo gebeuren.

A. Praetgens sijn leuren,

C. U vlucht sal mij mijn leven roven.

A. Neen neen ick moet de vrijers niet geloven.

C. U moeder gaft u in.

A. Adieu ick vrees de min.

C. O jonge domme sin,

Ick sing voor doven.

Klaere, wat heeft 'er uw hartje verlept

Dat het verdriet in vroolijckheidt scheidt,
En altijd eeven beneepen verdort,
Gelijck een bloempje, dat dauwetje schort?

Krielt het van vrijers niet om uw deur?
Mooghje niet gaen te kust en te keur?
En doeje niet branden, en blaecken, en braên
Al waer 't u op lust een lonckje te slaen.

Anders en speelt het windetje niet,
Op elsetacken, en leuterigh riedt,
Als: lustighjes: lustighjes. Lustighjes gaet
Het waertetje, daer 't teghen 't walletje slaet.

M: Galathea siet den dach comt aen.

G: Neen mijn lief wilt noch wat marren
T' sijn de starren,
Neen mijn lief wilt noch wat marren t is de maen.

M: Galathea t' is geen maneschijn.
G: Hoe t' is noch geen een geslagen
Wat soud 't dagen?
Hoe? t' is noch geen een, t' en can den dach niet sijn.

G: Waerom duirt de nacht tot t' avont niet?
Dat wij bleven met ons beyen
Sonder scheyen
Bleven vrolyck tot dat ons de doot verriedt.

G: Nu Adieu mijn troost en blijft gesont.
M: Wilt mij noch een kusgen geven
Och mijn leven!
Jont mij nog een kusgen van u blij mont.

G: Och mijn hart hoe raeck ick van u hals?
M: Las den dach en wil niet lijn
T' langer vrijen,
Danck hebt van u sachte kuskens en van als.

Dartelavondt

O mijn gewenschte weelde
Hoe haelt mijn siel haer aem?
Geen schijn van uwen beelde
En vult mij nu de vaem
Nu en quellen nocht hoosje, nocht schoentjen
Nu en keeren mij keursje nocht hemt.
O vermaeckelijck smaeckelijck soentjen!

Noch, mijn lusjen, een kusjen dat klemt.

Ach poesel gladde spieren,
Ick smacht van minnedorst.
Uw borsjes nieuwe vieren
Op blaesen in mijn borst.
'K moet een weenichje neerwaerts duicken
Dat ick vatte dat tepeltje gaef,
En besien 't oft 'er uit is te suicken
Met een rockjen een klockjen dat laef.

O suiverwitte keelen
Wat stooft ghij sacht mijn vel!
Hoe loopt dit hayrtje speelen
Om 't aenschijn silverhel!
Maer mijn vingeren moeten wat doolen
In de schoone boschaedje van goudt.
Ach hoe boeyen de gloeyende koolen?
'T sijn al vlammeende stammen in 't woudt.

Ghij fluistert in mijn oortjen,
En knabbelt aan de lel.
Al vat ick niet een woortjen,
Ick vat de meening wel.
Ach ach ach! o dat vinnighe vlijmen
Van uw brandende kijckertjes spits!
'k Sal u mede ter stede doen swijmen,
Met een levende streevende flits.

Maastrichts Liedboek

Schoon lief, uut charitaten

ontsluyt dat herte dijn,
en wilt ghenuchte vaten.
U lieffelijck aenschijn,
dat doet mijn herte groote pijn
al bove maten.
Ic en sal u niet verlaten,
maer wil altijd u eyghen sijn.

De lustelijcken mey is nu in sijnen tijt

met sinen groenen bladen.
Int lievelijc aenscouwen, ghi die Venus' dienaers zijt,
Men mach u niet versaden.
Want bi des meys virtuyt
so menich cleyn voghelken ruyt
sijnen sanck is soet om hooren,
Dies willen wi vruecht orbooren

Die vogelkens vrolick ruyten

Waer nae so seer my verlanght!
Ic wilde wel sijn daer buyten,
daermen die soete locht vanckt.
Ick ligghe ver uuten ooghen,
al uuter herten gheplant.
Hoe mach Godt dat ghedoogen,
dat ic dus blijve inder noot?

Wy comen hier gheloopen,

ons ghelt es al verteert.
Ons cleeren wy vercoopen.
Den cost gheeft ons de weert.
Als wy niet meer betalen,
dan eest: pac uut,
ghy vuylen druyt!
Ic sal den dienaer halen!

Wat sulle wy bedrijven?
Wy draeghen ons burse plat.
Van coude wy verstijven,
ons cleeren sijn al één gat.
Al sonder pot oft heyse
naer Bijstervelt
noch broot, noch gelt,
so nemen wy ons reyse!

Hoort, leecken ende klercken!
Die van ons sijn besmet,
luyaerts die selden wercken,
die sijn als in ons wet.
Sinte Reynuut, die es ons paige
Tschip es bereet,
so elc wel weet.
Compt, doet u pelgrimaige!

**Een bier, een bier,
een bierenbroyken**

en drincket schier
maer bringhet altijd loyken
ick segt u, parmafoyken,
lappet in u coyken:
wildit mij eens bringhen,
ick sal ons een lieken singhen,
een bier, een bier, een bier,
een bierenbroyken,
en drincket schier,
maer bringhet altijd loyken.

De grote dichters

't Nieuw-Jaer is ons nu weder toegekomen,

Door Godes milde gunst.
Dies wort mijn ziel met blijtschap ingenomen,
En drijft my tot de kunst.
Ick, ongewoon om schier iet meer te schrijven,
Neem evenwel de pen
Die ick schier niet en ken;
Wie kan'er ledigh blijven?

Ick dancke God, uyt alle mijn gedachten,
Dat hy my heeft gespaert.
Ick dancke God, uyt mijn geheele krachten,
Dat hy my noch bewaert.
Ick roep hem aan, en bid hem, om genade.
Dat hy van nu voortaan,
Mijn ziel wil houden staan,
Vry van helsche schade.

De sond' is oudt, die wil ick laten sterven,
Wat oudt is moet vergaen.
Ick sal van Godt een nieuwen aert verwerven,
Die staet my beter aen.
Dees nieuwe tijt, die eyscht oock nieuwe sinnen.
Daar toe ga ick terstont,
En legh een vasten gront,
Om 't Jaer te beginnen.

Hoe is 't beloven

Van ons vergaren
Soo haest verstoven
Met wind en baren?
Aij eighen Sterre
Die mij van soo verre
Ziet en niet en siet,
Aij Sterre waerom en verschijnt ghij niet?

Soeck ick in 'thooghe
Van 's hemels ronden,
Strax seght mijn ooghe
Ghij zijt gevonden:
Maer schoonste Sterre
Die ick van soo verre
Sonn en Maen benij,
Maer, Sterre en isser gheen als ghij.

Gaen ick beneden
Langs 'taerdrijck werren,
Strax seght de Reden
Daer staen geen' Sterren:
Ey aerdsche Sterre,
Die ick eens soo verre
Van den Hemel koos,
Komt, Sterr'en maect de reden redenloos.

Waer werd oprechter trouw

Dan tusschen man en vrouw
Ter weereld oit gevonden?
Twee zielen gloende: aen een gesmeed,
Of vast geschakelt en verbonden
In lief en leedt.

Zoo treurt nu Aemstels vrouw,
En smelt als sneeuw van rouw
Tot water en tot traenen.
Zy reket Gijsbreght nu al dood,
Die, om zijn stad en onderdaenen,
Zich geeft te bloot.

Twee-spraeck tusschen laep lans ende Fijtje Floris

I.: Fytje Floris myn speulmeysje
Wilje me na buyten gaen?
Kom myn beckje noch ien reysje,
'k Selje dan wat nieus verslaen.
F.: Sus Jaep Jans, ay! swijcht stil,
Hoe gaeren sinje op ten tril.

I.: Fijtje! wille wy gaen varen
Met ien schuytje na 't swart huys?
Ick mach gien broot voor vrienden sparen,
'k Heb noch moye negen duys
Mit ien blanckje van mijn Oom,
Heer! ick eet so garen Room.

F.: Jaepje meuchje wel suycker-peeren?
'k Hebse in mijn lincker-manckt:
Get, hoe wille wy bancketeren!
Gaeuwe sitten op die kanckt,
't Is hier soo ondiefte moy:
Maer! hoe soetjes ruyckt dat hoy!

I.: Fijtje! gaeje daer so leggen
In dat natte langhe gras?

F.: Jaepje, wil ick iou wat segghen,
'k Wouw Michieltje by ons was!
Noch die knecht die is soo groen:
'k Weet niet wat 'k hem wel sou doen.

Men souwer seper op verlieven.
't Is de warret: Maer neen kijns,
Ick heb veer de outste brieven:
Wangt Michieltje is goet mijns,
Ja so seer, ick weet niet hoe,
Dat's alliens, as daer en toe.

Michieltje wouwme lestent trouwen
Met ien veter, in hy sprack:
'k Selje koopen ien nuwe Bouwen
Mit ien schorthaeck, en ien Jack:
Wilje, seyde hy, 't is edaen?
En ick nam 't op mijn beraen.

I.: Hoort iens, Fijtje, songer iocken:
Michieltje boodme flus noch trouw,
Hy swoerme by de groote Klocken,
Dat hy mijn toe-maken souw,
Voor ien Prins: en 'tis eschiet.
Het hy-me lief, of het hy niet?

F.: Je selt hem by gort niet genieten,
Al waerje siet noch iens so fel.
I.: Wel, laete wy-er om opschieten
Wie Michieltjen hebben sel,
Rae jy kruys, so ra ick munt:
Nou laet zien wat Godt mijn gunt.

Fijtjen hettet spul verloren,
Mar hy doeter wat hy wil:
Al het hy Jaepjen hooch ghesworen,
Daer is al wat aers in 't til.
Deynckt, of sy niet kloeckjes spint,
Dat s'hem kost en bier-gelt wint!

Oude muziek, nieuwe teksten: Gerrit Komrij

Waer sij di Han?

Wie roept ons daer?

De duivel! kom snel naar beneden getreden:
Het eten staat klaar.

Han, kom je dan?
Ik heb geen trek.

Ik heb gratensoep en een pot met bot,
Lijkenvocht met drek
En schedelspek.

*Ik ben nog jong en
Ik heb geen honger,
Je kookkunsten komen later wel.
Je spijskaart, die wil ik nog niet lezen:*

Koude rattenfrikadel,
Gehakt van uitgebeende pezen,
Stoverij van arme wezen.

Wormenpap met leprozenbier,
Fistelsapje met schrompelnier,
Bouillon van kraai en van gier.

Waer sij di Han?
Wie roept ons daer?
De duivel! kom snel naar beneden getreden:
Het eten staat klaar.

Lied van de Wellust

de minnaar:

O Venus' band, o felle brand!
Hoe heeft die deerne zo plezant
Mijn ellendige hart bedwongen?
Ik word gedurig en charmant
Door haar doen in een liefdesband
Gedrongen, ondanks jaloerse tongen.

O deernelief, o hartedief!
Of ik een minnezee doorklief -
Zover moest 't met mij komen.
Mijn zinnen zijn gericht, o lief,
Om in uw schoot aan mijn gerief
Te komen, het spookt door al mijn dromen.

de nar:

Haar zoete min, die palmt mij in,
Ik ben een nar, verdwaasd van zin,
Geen billenkoek kan mij bevrijden.
Ze is mijn enige hartsvriendin,
Onstuitbaar is het, ik moet erin
En glijden, tot tussen beide dijen.

Meiskin es u cutkin ru

Meisje, is je kutje rauw?
Dat zijn zo mijn eigen zorgen.
Laat me eens voelen, doe niet zo flauw.
O, wacht tot overmorgen.
Want goed doorkneed
Is zo je weet
Tweemaal zo heet.
Ja, wacht tot overmorgen.

Meisje, is je kutje rauw?
Dat zijn zo mijn eigen zorgen.
Laat me toch voelen, doe niet zo flauw.
Wacht even nog tot morgen.
Want goed doorkneed
Is zo je weet
Tweemaal zo heet.
O, wacht dan nog tot morgen.

Meisje, is je kutje rauw?
Dat ga ik je niet vertellen.
Laat me nu voelen, doe niet zo flauw.
O, wacht nog twintig tellen.
Want goed doorkneed
Is zo je weet
Tweemaal zo heet.
Dus wacht geen twintig tellen.

De eerste Nederlandstalige Opera

Venus:

Ik smelt van druk,
Om 't ongeluk,
Dat zy my verlaaten,
En schuwen, en haaten

Sylenus:

Al die niet meugen,
O vrolyke God!
Die lekkere teugen,
Zyn suffend, of zot.
Uw' kannen te leegen,
Uw' glazen te veegen,
Is 't eenige goed,
Is 't eenige zoet.
O Botrys! Wil Bacchus met danssen begroeten,
Ik kan, ik kan niet meêr staan op myn' voeten.

Ceres:

Wat leed kan toch u, landman, kwellen,

Als ik de kooren air doe zwellen?

Het veê en veld,

Door my werd teeld, en groei besteld.

Geen storm, of kryg den lust,

Op 't vette land ontrust.

Bacchus:

Gedenkt Jupyn, myn Vader, niet

Hoe Semelé het leven liet?

Kon Venus 't vuur niet smooren?

Ach! ging zy niet door haar verlooren?

Nu mag de aarde vrolyk weezen,

Zonder voor de twist te vreezen,

Wyl de Vader van de wyn,

En de vrugtb're Veldgodin,

Met de Moeder van de min,

Voor altijd vereenigt zyn.